

DORTA JAGIĆ

KAUČ NA TRGU

I.

sobe s psom svađe

na žitkoj masti iz
probušenih usta ukućana
mnoge dnevne sobe nakon obiteljske svađe
iskliznu iz tijela kuće i
oštro se nagnu preko ruba,
škripe, lude
mrtvo ukočene.
i kad umorni svađači pođu oprati
usta, ruke, zvuk i suđe
u zagađenoj sobi nastavlja
psovati i cviliti netko
neugodno čudan.
nije čovjek, niti drvo, a ni kamen.
nije autorobot, ni fotorobot
ni stari usisivač.
to mali zli pas svađe
nad provalijom nagnut
nastavlja gristi
samog sebe

jesenja stabla u sobama

noću na gornjem gradu
u vlažnim spavaćim sobama
iz raspuklog parketa rastu kao baobab
golema porodična stabla
s njihovih teških grana viore
crni pramenovi odrezane kose i
suhi listovi obiteljskog prava
nema nikog budnog
svi negdje pod korjenjem spavaju
dok se u deblima tih divova
kuha nova gradska jesen
i sve bi bilo suho da
iz krošanja po cijelu godinu
ne cure kiše kao stari šampanjac
po prašnim tapetama, stvarima,
kiše udaraju kapima u
velika zamusana zrcala
na zidu se nakriviljuju okviri s fotografijama
padaju, zabijaju se poput noževa
u tlo i oslobađaju ispijena lica van
s propuhom niz strme ulice
u sjenci na hrpicama lišća trunu
ostavljene
kante i lopatice
čokolada

hotelske sobe

ponekad
u nekim nepočišćenim sobama
starog hotela *Babilon*
nema više ni plastičnih natikača ni jeftinih slika,
naprosto su ishlapile od nedodirivanja,
a noćne su lampe propale bez zvuka kroz tepih u mrak
i eto nigdje nikakav skoren
ljudski trag na bilo čemu, zavjesama
samo mrtve muhe
i ustajala svjetlost na stropu
skupa zuje niski poloton.
dva debela konopca leže na podu
kao pozaspale, trudne zmije
i ne javljaju se
nikome na telefon.
nasred sobe sjedi sam
tzv. jaki čovjek s golemin bicepsima.
slaže pasijans, puši mljevenu
ptičju kugu sa aromom višnje.
tvrdi da ima sve blago ovog svijeta
ali nigdje ne stoji da je on bog
ni u osobnoj,
ni u vozačkoj ni u arhivi.
po cijele dane ništa ne radi
samo gricka slova iz vrećice s
instant juhom, umjesto televizora
el ninjō mu na prozor nanosi
uvijek nove kamikaze
diše na jednjak, psuje na jetru
iskašljava u strahu
male čavle i spajalice
briše prašinu, stvara prašinu
pjeva malu tužaljku
kada će ući Sobar
kada će me istući Dobar
opljeniti i
zavezati za stolac

zidate ženske sobe

projektirane davno,
još u srednjem vijeku kao utvrde
protiv najezde livadnog cvijeća
i plodne kiše
stare djevojačke sobe imaju po deset zidova
samoće više od svih drugih prostorija u kući
sve se to skriva od nas brojnim optičkim varkama
i sedmerim pečatima
samo se s najprometnijih cesta iz oštih zavoja
jasno može vidjeti
kako se u tim bjeličastim zidovima
načetima vlagom i dugim noktima
sitno nešto ukukuljeno miče
dok sjetne stanarke pišu nove
balade o zaklanim ovcama
i bogu kao transcendentalnom biću
i s te niske ceste vidi svatko
da se u devetom zidu kriju
od muških gostiju i
proljetnoga sunca
balzamirane desni i pocrnjeli
virusi mrtvih papa,
usidjelica

sobe iz predgrađa

poneke
meke sobe iz naših predgrađa
nikada nisu bile izvan svoje kuće,
nikada u gustoj šumi
nikada nisu pale u more
i smočile se
da bi im se zato raspale papuče, espadrile
i pustile ih na slobodu
zato se meke sobe plaše
uvijek istih razbijanja tanjura,
curenja plina, upale gušterače i kože,
nose sunčane naočale usred noći
dok čitaju vikend ljubavne romane
stalno zalijevaju cvijeće po kući
a ono postaje plastično
i nemirno
kao silnim poljupcima
zlostavlјana djeca

sobe za razbijanje

ne samo vikendom
marinina soba kasni do ogledala i
na popis stanovništva
svim radnim danima,
(kao onaj autobus na 7:32)
jer naprsto
kao i marina
ne stigne poprimiti neki drugi oblik,
neko novo betonirano tijelo
i nadrasti malu sebe.
nenaspavana,
soba se svaki dan budi od tuge
i gurne glavu u šalicu hladne kave.
nema s kime pričati pa
opet zaspi, dok joj preko parketa
gusarski šepaju ošamućene kornjače
prevrću cipele, bajaju
stenju, proklinju, došaptavaju
zakivaju krevet za marinu
marinu za krevet
preko svega namiču zastore
kažu: marina, zakasni na posao
kad u snu na svadbenom velu
tako spretno letiš u nebo
prema
alkoholnim oblacima

škorpionske sobe

osim mirisa naftalina
i atmosfere polarne noći
soba okorjele agorafobičarke
ima karakteristično
lice pijavice i tvrdi crni oklop.
to je hitinska uniforma škorpiona,
u kojoj ujutro poljubi
svoju žrtvu i zatvori vrata
kao da ubode repom.
šapne joj «nemoj nigdje ići,
daj ostani doma»
pa skuha gustu kavu od žući,
bez jezika i crijeva
mazno tepajući.
znanstvenici ateisti
kladili bi se u svim crkvama
u sto viteških oklopa
i gromova
da bi takva otrovna soba
jedina preživjela hidrogensku bombu
i skitala pustim svijetom
sretna, naseljena
samo žoharima
iz naših umobolnica

podstanarske sobe u draškovićevoj

dok dolje
po plavim ulicama
musava djeca pucaju iz zračnica u
vruće zvijezde
i trpaju ih u opečena usta
gore
na petom katu
u svom hladnom mjehuru
unajmljena samačka soba
praznovjerno popravlja antenu
da bi mogla dotaknuti kraljicu Oprah
i na daljinu ozdraviti.
jer, dear Oprah, reci mi
kako da prestanem prezirati
ovo siromašno podstanarsko tkivo u meni
koje raščupano u staroj piđami
piše beskorisne pjesme
o velikoj ljubavi
u malenim gradovima?

soba svjetske putnice

kad se vratim kući s isprljanim koferima
što da radim?
dugo stojim i pitam se na pragu
zašto svi putevi ne vode ni u rim ni u moskvu
već u ovu sobu?

u ovu suhu očevu kocku
u tvrdnu kutijicu stalnih dimenzija,
smiješno nakaznu u svom stajanju
kao sobni bicikl

ja, velika i zlatna
s tekućim putovnicama u kosi
studentica svjetskih aerodroma
svezana uvijek iznova
s četiri sigurnosna pojasa
njenih praznih zidova

još jednom nakon mora
sjesti s poderanom kartom u ovu sobu
otprilike je
kao da se objesim naglavce
obješena o tanku kuku na zidu,
o splet okolnosti,
o slučaj
o zamah leptirovih krila u pekingu
obješena o nečiju želju
da ovdje čekam velike dane
krstitke, svadbe i mature
kao obiteljska
šunka

djetinjaste sobe

neke stare sobe iz djetinjstva
s vremenom postanu sve ovisnije
o prašini i pažnji,
musavo infantilne, inatljive.
djevojčice-starice.
naprimjer, ako je ovo zbilja moja soba
zašto ne sjaji kao pronto
sama od sebe kao prije
zašto pušta toliko kilograma prašine
dnevno na sve te vrijedne stvari?
kao da potajno ušmrkava
tu sivu vampirsku perut
ili je ubrizgava ravno u vase, tepihe, mene
ne bi li na nešto mučno zaboravila.
ne. ipak ta djevojčica-starica
fini mljeveni ostatak stvari
taloži za svoj umirovljnički «5 o'clock» kakao
koji će sjetno pijuckati
s drugim napuštenim sobama iz kvarta
kad je ostavim zbog nekog
zrelijeg
drugog

mlake sobe

u mlakim se sobama
krije spora opasnost
jede se mlaka juha i
pije mlako vino, poslužuje se tijelo
na srebrnim pladnjevima
koža je mlaka toliko da s nje otpadaju
minijaturne obiteljske slike
mlaka je i meka kocka dana
i meckava kuglica noći
mlaka je biblija na polici i
mlačan je televizor
cijele se dane po krevetu
valjaju udovi i mrtvi se jastuci
cufaju kao ožalošćene trudnice
zapele u nateklom trbuhu sa čedom
zatočenim u maternici već godinama
ludo čedo ne izlazi na igralište,
ostaje zasjelo na nezanjihanoj ljudi
usred gladne mame, mlake juhe
u nerastvorenoj zdjelici
svo je mokro i zamješano,
samo su mu oči suhe od sveopće
kupole kože, mlačnog neba
čiji stisak ne ublažuje
ni pjev ptica izvana
ni vječno zeleni
semafor

mračna soba časne sestre agate

umjesto da se noću molim nebesima i
letim nad krovovima
kao perce andela rafaela
muha i ja zapele pod nogom kreveta
čudimo se u gluhom mraku
koliko mrzim ovu nepokretnu sobu.
ona je zaostatak od mog starog vanjskog
tijela i ne znam što će
s tim okoštalim invalidom.
prevelika je i premala kao
odrasla beba koja malo plače malo gleda
kako je hladno mjerka
iz njezine tame odozdo
kao iz želuca mrtve jonine ribe.
nazvala bih nekog na telefon
soba mi prerezuje žice
zapovijeda mi da šutim
i legnem na goli pod, sama
na njezine krute kosti koje bole
glupo kao papa pio
zapravo, što hoće
od mene njezina nepokretnost?
zašto te zazidane cigle više
ne polude i poteku van, među ljude?
ako toliko voli stari ptolomejev sustav
zašto u njezinom svemiru
stvari ne rotiraju pijano oko mene centra,
svijetle i trepću
(i žarulje i knjige)
kao andželi planeti

povratak bogu

otišla je od boga,
vratila se želucu.
krenula je obična
djekočka ekilibristika
po rubu kuhinjskog stola,
rezanje hrenovki na žetončiće
svakodnevno pišanje u sva četiri vjetra depresije,
ubacivanje, gutanje i kružna skitnja.
u trčanju starom pustinjom
u potrazi za las vegasom, nekom grešnom verzijom
gorućeg grma sve više
joj smeta preduga sukњa.
crnim traperom skriva hrenovke i šećer.
sa sedam gladi na želucu
za vječnom ljubavlju noge je
pretvorila u teške egipatske stupove
masnim nanosima
praznine na usta.
četrdeset dana u pustinji hrane
može repriza?
otišla je od želuca,
vratila se bogu.

posao.hr

tražila je posao. posvuda.
sa šibicama, bakljama, baterijama, ostali su još psi tragači.
u limenkama, kartonskim kutijama.
u frižideru i dimnjaku. ispod malog akvarela.
tražila je na internetu, u policiji, kod susjeda, u šahtu.
izvrnula je sve džepove, istresla cipele.
pitala miss sporta, konje i noćne čuvare.
bila u šumi, na klizištu, u vatri i vodi.
da ga nije izgubila na cesti?
gledala je u kinu, poslije kina, pokraj kina.
iza pošte, na kamionu, kod slastičarne,
za hrastom, pod strehom.
gdje se skrio? magarac je bio. posao.
prelistala je sve bilježnice, sve knjige.
obišla sve šaltere i uniforme
rekli su joj vaš posao je iza druge police,
lijevo, dolje, ravno, gore, desno, prva vrata
sve do zadnjih. pregledala ludnicu.
promjenila plahte. nigdje.
otvorila prozore i virkala svako malo.
možda prođe posao.
penjala se na krov i tražila ga ogledalcem.
nema posla. pričekat će još malo.
a onda će oglasiti
da jede paukove po kućama
vrlo povoljno

na šalterima rastu rupe

gospođo
još nema ništa na knjižici,
kaže glas u kostimu kroz rupe na šalteru
i zamre
rupe od kao od blještavih metaka se šire,
provlače se šuškavi muškarci. vlaže palac.
šire torbe. njihova djeca sjede,
i ona je sjela. briše sive kamenčice
u kutu oka, nisu suze. mrtvi vrapci.
vrapci su bili davne curice. curice su sjedile
u čekaonici. s papirićem broj jedan.
nitko ih nije rodio. ni ona.
šalter kaže zaštitarstvu
puštite ženu, neka bar spava blizu novca.
godi to šuškanje. i šalteri poletješe nebom.
vidi novčići, novčići. napolju padaju lisnice.
neka ih netko pokupi grabljama.
pred zatvaranje banke ženski glasovi u kostimu
dolaze po nju s toplim čajem.
podiju je, umeću u kuvertu, sitna žena požutila
zvecka, ispada na tlo kod zahoda
glas portira kaže
gle, žena manja od kadrata u
matematičkoj bilježnici!
kaže kostim
ne brinite, gospođo, našla sam vas,
kako ste vi sretnih
deset lipa

glad zime

skupa je to glad
zinuti cijelim tijelom za suncem
trčati za njim svijetom
kao za ukradenim
i prodanim skupocjenim organom iz
ozeble glave
a ne imati ništa osim kocke leda,
suhe vode u džepu
zimi je jezik ovijen oko sebe
kao bijela mačka
i rijetko po putu baca vlažno sjeme
vruće komplimente iz poslanice rimljanima
kad prođeš pokraj nasmijanog čovjeka
a ono mu ne miriše iz očiju
ništa ni zeleno ni slano
misliš u sebi, ma kakvi ljudi!
lažeš sebi u obje gole noge da je
najljepše pobjeći u london,
živjeti u prljavim koferima po vrućim stanicama
kao u život-mašini, po cijele dane
ne raditi ništa, ne misliti ništa
na ledja sunca
na ledja vjetrova
na ledja bjegunaca
ljepiti naljepnice:
j a o d o h !

III.

lazarova zvijezda

onaj momak lazar odšetao je ravno u zvijezdu
iako neki mrvoznaci još ponosno sjede
na njegovu otvorenom grobu
iako lazarova nejestivog tijela
unutra odavna nema
da je umro, umro, umro još im laže
stari gorki pauk zapeo u tami
snimljen unutraške
kako jede sebe

kauč na trgu

sjedimo na kauču na glavom trgu
golubovi kažu sasvim tiho
pazi pred kim klečiš
na što naslanjaš leđa
o što vučeš svoje oči?
mnoštvo je kotača
ali je samo jedan kotač u kotaču
izgorjeti mora sve izgorivo
lažna kosa i odjeća
i šest šest šest bar code
piramide već padaju na glavu i
zaobljuju se same od sebe
ne trudi se shvatiti anđele
podizanje nepodizivog je božji posao
kažem, sjedni golubovima bliže
kada bi barem sva ta iskusna entropija
netragom nestala iz grada
i meni je sve poput limuna
neprivlačno bez šećera
pitaš me jesи li ti snimila matriks
jesi li riješila bliskoistočnu krizu
kriva si za neposjedovanje
najljepših sunčanih naočala
na svijetu
a ja očima brišem tvoje bore i
pjevam s indijancima kod sata
kada će više položiti svoj vrući
obraz na tvoj? ispuniti
svoje malo pravo na tvoj
rođendanski lijes u vodi
ivana krstitelja

petlja, lijepo muško ime

za razliku od ribara petra
blagajnik juda
nije imao petlje započeti dan
baš onakav kakav jest
prljavih nogu i nasmijan
kad u utrobi zazveče novčići straha
on radije sve kupuje i prodaje
onakav kakav nije
čist i ozbiljan
nakon posljednjeg zalogaja kruha
zataknuo je kesicu za pojas i još
jednom pošao u jalovi šoping
naučen od prvog učitelja izdaje
i krivnje s vrećicom sitnine
jureći prema hramskoj zgradи
putem je gutao odbačenu ambalažu
svih jeftinih riječi svijeta
svako kill, verkaufen, war
plastične vrećice, mine,
logori, stranke, kamate, supermarketi
na povratku se spotaknuo
o nekog zakrvavljenog prolaznika s
teškim komadom drveta na leđima,
kad je ustao iz prašine
kupio je čvrsto uže i drvo
po povoljnoj cijeni
a iz kesice su se svijetom prosule
sve naše drahme, kune,
euri i šekeli
za kupovanje ljubavi

zaštitari

ljudi
su visoke životinje
i po dyjesto metara narastu
u obliku spomenika
samo im je sitna
sjemenka sudbine ispod kože
čeka na puknuće vodenjaka
jarko plave je boje
kakve nema na zemlji
još više od ljudi
visoko lete i padaju automobili,
avioni, topovi i vlakovi
na zemlji je ostalo samo nekoliko
zaštitara, vele
pješke hajmo do boga
odnesimo mu sjemenja, dobar je Bog
nizak i malen
zaštitimo ga

pjesma zaljubljene

hoće li to biti svečano
ili smiješno kad u ponoć
dođem bosa sa tvojim stopalima
pred vrata tvoga stana
na tridesetom katu male prizemnice
od skoro sviju nezvana
kao i sve nesretno zaljubljene
znam, ima pet godina da su ti odrezane uši
mama ti ih je odrezala i pojela
a ti još uvijek osluškuješ u njezinom zraku
te raširene žene
nemoj slušati te mrzovoljne žene
po prozorima, topot njihovih
ratničkih nogu i usaljenih srca
koja ne kucaju nego šute zazidana
sve te nevidljive tetke, strine
koje su od big banga stvarale tankim ustima
lajave krtice i ložače lomača
ispod plodne svete zemlje
hoćeš li mi otvoriti vrata
iako nisam kao ti
probaj, lijepo je ne razmišljati glavom,
ni katancima, ni čepovima
kad znaš da svi su odgovori na naša gorka
pitanja kratki i čokoladni,
ne boj se smrti
u izlozima crkava nas ne čeka
goluždrava policija krivnje
bog je nešto čudno učinio s njezinim cipelama
i andeli se smiju na onaj zarazni način
kad se prije ponoći
ohrabrim i zakoračim
prema tvojoj zakrčenoj ulici
prema topovima možda ponovno shvatim
laku matematiku križa
pa ti izračunam svoju ljubav
na bijelom vjenčanom papiru u samo tri poteza
ne dižući ruku
ne prekidajući crtu

pjesma agorafobičarke

prošle godine u jastuku u kojem se skrivam
nije bilo mjesto za puno stvari; knjiga, bilježnica, riba.
samo jedna potrgana zemljopisna karta
i nepročitana knjiga.
u kutu je trunuo polomljeni pribor
za pecanje i isklimana zipka.
nije bilo ni svježeg zraka ni plina
samo dvije ukiseljene magle u tegli.
bilo je i ispljunutih bombona i zaostalih mina.
slavina je kapala. u wc-u je
radila noćnu mala prljava sirena.
jutrom bi se samo žarulja žmirkavo
nabacivala pljesnjivome zidu.
u jastuku je bila i zima i prastaro ljeto.
u jastuku je bio lijeni piroman
ostavio neplaćene račune i konzerve.
sveta kimberly mi je pismom javila
kako će sedmerostruko povratiti štetu,
i da za božju pravdu ne brinem.
sad praznu kuću valja pomesti
prozračiti, oprati je maslinovim uljem
zamoliti ruke božje
da sav otrovani namještaj spale na nebu.
a onda će u gradu svi nakratko trebati
zatisnuti uši jer je u mom jastuku
oglašeno buđenje glasno
kao proljeće
na aljasci

pjesma o kašnjenju

čekala sam te do osam i deset
u mraku, pa sam ušla
bezveze mašem s dvije karte u ruci
svi vide da je jedna suvišna
a druga zgužvana
dok se probijam do naša dva prazna
sjedala sasvim naprijed
kasnim čak deset minuta
opet je odličan film počeo bez mene
sad se treba u mraku
tijelom sagnuti najniže
hodati na prstima i iza sebe
zlu krv puštati iz golih nogu niz crveni tepih
u mlazu, bez pijavica, bez buke.
šuljajući se među uskim redovima
češljati se, trijebiti se, četkati
brisati maramicom blijeda
nepoznata lica u mraku i
putem hvatati u vrećicu lelujave sjene
s platna kao vinske mušice.
pitanje je hoću li stići do kraja života
očistiti svoje sjedalo 42. od tijela neznanca
smjestiti kaput i torbu na tvoje
da izgleda kao da netko sjedi
zagnjaviti neko lice do sebe
"nisam valjda previše propustila»
i vidjeti još kraj filma
o nekom razapetom čovjeku
koji je bio
izdan za novac

pjesma svetice

na livadi poviše bakine kuće
još kao dijete ugrizla me zmija
i smjesta umrla
otrčala sam u kuću
nije bilo nikoga, samo sam
čula od čovjekolikog leptira
agnus dei!
koliko sam ljubljena
prije prvih planina i prvih jagoda
zagrljena, meko razapeta
izumljena prije izuma pšenice i soli
kako sam sasvim pripadala prvim stvarima
ni taj glupi lonac svijeta na glavi
ni jecaj ni uho nateklo kao pogaća
ne mogu me više oguliti
kao kožu krumpira i baciti
u rimo-zajedničko blato
dok plešem i skačem pred bakom
koja se vratila iz trgovine
glava je njegova u meni kao lampion
i njegova krv u grlu kao vanilija
prije početka svijeta rasla mi je kosa
danас imam dugu kosu
češljam je usijanim češljem
svaki dan plačem nad otvorenim
ogledalom u ruci
oni koji nisu upoznali
izraelovog boga
panično češljaju kosu
na krivu stranu

IV.

tetovaža

na drugoj stanici je ušla s djevojčicom
tramvaj je bio pun hrv. tijela
koja su sjedila na stolicama
zavareno kao i ja
stala je kraj mene s obojenom plavom kosom
i oguljenim lakov na noktima.
kao poništenu putnu kartu
gurnula mi pred lice loše tetoviranog pauka
na zapešću. nije me štedila.
ali, ženo, taj pauk mora umrijeti
sunovratiti se unatraške
zaplesti se u svoje mreže
ne ti, ni bog, ni ja!
u tramvaju lažna plavuša je tetovirala
rastućeg pauka na zapešću
još od svoje dvanaeste
sve mršavija i umorna
na silasku me zamolila
molim te, uzmi ga

snimci u dimu

za *Sinišu K.*

nikada nisam vidjela to njegovo glomazno vozilo.
ni koturajući kruh crne gumene kore,
ni pjegavog sina.
možda nikada nisam vidjela ni njega.
ostalo je samo nekoliko požutjelih snimaka nastalih
kroz malene otvore u razgovoru.
vide se:
alkoholni benzin u
u prošupljenom rezervoaru,
kao zub klimava vrata kabine,
urezani nadimci žena u limu i
kolekcija umjetnih Zubiju
penkala samo za križaljke
zaspala zvjer ženke pauka
ispod vozačeva sjedala
krhotine zelenoga stakla
nad ledenim opušćima
miris gume koja steže ekvator
i stalno romsko slavlje kraj ceste
kraj rijeke vozač ljudskim kostima hvata ribe
blizanci se smiju kroz pištolje
iz glava kao latice ispadaju
zlatni zubi u prašinu
drugo se ne vidi od
sveopćeg dima

sobne oči modrookog kozorepca

niti ja vidim tebe kao plavo niti ti
vidiš mene kao zeleno.
i to ti odgovara, odlaziš (saznajem, s konopcem)
iz sobe za razmjenu svjetlosti u ljudi.

ali kada bi me iz morskih dubina u oči
pogledao modrooki kozorepac
kao da je sad u ovoj sobi
dogodio bi se poučak o vratima percepcije.

"svi ljudi detektiraju samo **4** kanala svjetlosti, a
najsloženije oči prirode omogućuju *modrookom kozorepcu*
detektiranje **16** različitih kanala svjetlosti,
uključujući UV i polariziranu svjetlost.

gle! svaka sitna kupola na površini napetoga oka
zasebna je rožnica koja prima prašinu svjetlosti.
rožnica se spaja s kristalnim čunjicem i fotoreceptorom;
sve tri strukture tvore *omatidij* ili sliku mene kako te
posljednji put gledam.
vrhunska obrada svjetlosti se događa
baš na središnjim fotoreceptorima u očima
modrookog kozorepca.

navodno tako složene plave oči
maksimalno iskorišćuju informacije
prikljucene svjetlošću, zažmire
i ne izlaze nikada, nikada s konopcem
iz sobe za razmjenu
sreće u ljudi.

umjetni nokti

dobit ću nobelov auto za izum!
kakvu sam glatku cestu nacrtala
i posula je svjetlucavim brašnom
za put u daleke gradove

ali ti uporno zastaješ kraj guste šume
tu u blizini svog djetinjstva
kao da osjećaš da je i svaka domaća šuma
uže značenje riječi *unutra*

možda zastaješ zbog tamnog zračenja grana
kao da bacaš današnju sjenu Roberta Frosta
na snježni seoski put

ne znam jesam li ti rekla
da i ja volim šumu koja guta slike i zvuke
ali što će mi ovi pomno zaljepljeni nokti
u šumama kašastim od kiše?

ako uđem s tobom
šumske će kamere tj. ptice snimiti
kako se usred svog tog korijenja i mahovine
moji nokti uporno naginju na krivu stranu svijeta
grebu nespariva imena u kori drveća
ili kako nervozno otkidaju
nevino lišće

pada mi na pamet da
sve na svijetu zaškripi pod
izravnim pogledom boga
pa i moja ženska želja

dok te čekam pod suncem
rastapam se niz cestu kao plastična slika
sveca putnika
a ti zbilja stojiš i rasteš na svojoj strani šume
i šuma je na twojoj strani svijeta

pitaj srne hostese
što hoće njezini umjetni nokti?
umjetni nokti hoće isčupati
iz tvoga šumskog grla
njezinu usku rimsku cestu

čovjek volan

prvo bi jutarnju kavu
utrljavao u glavu kao šampon
a onda bi već u podne počela noćna vožnja
zagrebačkim kvartovima
u isparavnu volana, petroleja
i prljavog dima
kad me vozio ulicama
vozio me kao najskuplji dio svijeta
još neprijeđenu granicu,
svoj prednji život
a onda su bi noću kočnice otkazale
kao bačene proteze i

dugi policijski izvještaji:
S.K. je uvijek vozio
kao da volanom želi omamiti svijet
i omotati ga čvrsto oko sebe
S.K. je vozio kao da
ima profil ruske rakete
i tetoviranog otmičara
S.K. je vozio uvijek neoprezno
na prazan želudac
samo da bi jednoga dana
što lakše progutao
mač nultog meridijana i
cijelu zapaljenu ekvatorsku cestu

samo sunčanica

možda nikad ništa u sablasnoj povijesti ljepila
nije bilo toliko priljepljeno a odijeljeno
kao naš dvojni ljetni znoj na terasi seoskog restorana.

kozmička razdvojenost da čak i
sunce pazi da tuče svakome od nas posebno u tjeme.

šutimo dok se sunce počinje isparavati u nama,
ništa se u procesu ne vidi
samo naše dvije sjene nabodene na šiljke ograde
ispuštaju svaka svoju vrstu žućkaste samoće.
nešto kao dva pokvarena različita piva.

zveči samo narodni radio i narodni znoj malog konobara
za rastanke kaplje na pod. bubnja kao krv.
i uopće, ljeti se sve suvišno slijeva niz padine.
i tišina iz naših noseva klizi niz noge plastičnih stolica.

glupost sa stolicama.
umiju li plastične stolice razgovarati o provedbi teorije rastanka?
stolica *razlaz* i stolica *elegantni protokoli*.

trebali smo znati da u ovakvim rašljastim ljubavnim priredbama
ne možeš otvoriti usta bez dobrog prevoditelja.
nemaš što za reći na materinjem jeziku, ni na osinjem.
ni na kojem svemirskom dijalektu.

prijevod šutnje bi otprilike bio:
ja tebi voljeti ne više. ti sad daleko od moja srce.
ne, ja ne slušati tebe. ljubav je teško.
konobar, recite kako se na hrvatskom kaže
ne odlazi do mene,
to je samo sunčanica.

antimartini

hoću li ikada vlakom prolaziti onim Martinezom
u Kaliforniji i slučajno
proliti sebi u krilo dražesni antimartini
(omjer dvije trećine vode i jednom leda
svakako bez zelene masline)
zamišljam
kad ostavim kartu na sjedalu, prijeteće pismo gđi. Smrt
otići će u hodnik i živjeti kod prozora
suputnici će se kladiti na 500\$ da sam
godinama pila nešto jeftino i siromašno
za stolovima u svojoj tranzicijskoj zemlji
od čega mi je narasla tako duga muška brada.
kroz prozore brzog vlaka
u lice će mi se dugo ulijevati sunce s tankom koricom
i limunom, ja će grickati svježinu
prolazit će vlakom tim Martinezom
brzo, oštro, opušteno
kao nož u torti
sve dok mi se jezik ne raskoli od sreće
i iz mojih riječi ne poispadaju zapečeni
čavlići po bogatoj stranoj zemlji.
voljela bih da takav vlak godinama
juri kroz topli Martinez
sve dok mi se ne podera siromaške mrežice za kosu,
užasnuti sitni datumi i rokovi
kao stupići kašnjenja
konduktelu, molim, još jedan antimartini
neka bude vruć i vječan
prije silaska na hladni
zagrebački
kolodvorski kamen

ime ruže

(ovaj krug sam stvorio, ovaj krug sam nazvao)

bude to ovako
kad me odjednom meko pogleda
mladi čovjek kroz prozor svog imena
kako hodam onako magnetiziranog rebra
na minus pedeset stupnjeva
(to je smrtničko ime
propuhano staračkim vjetrom iz beča)
odmah se nauljene puške za srce
podižu kao tornjevi iz
mojih slomljenih ruku,
gađaju i promašuju ime
bude to udarac u pokislog majmuna
u mom mesu
majmun zakašlje
nije dosta
daj mi još jedno ime ruže
da ga gulim do smrti

titl za piano

ne znam, dok ležim i gledam nekakav film
piano piye spavanja
snimljen navodno po mom životu
moj muž spava
u moje se bijelo tijelo tetoviraju zvuci
iz bubenjeva sutona, kao
mudri modri usjek na domorodačkom čelu
i moje kratko ime na toj zatamnjenoj usni.
ne boli, Ada, Ada, ne boli
naučila sam vješto
osluškivati razne zvuke na
dugo uho usamljenog aboridžina.
čujem kako nadolazi jaka plima sa sjevera
sol nanosi narasle prste sirene
na tvoju obalu iznad groblja
potonulih klavira ...
dolje u kući je smrtni propuh
lupaju prozori, umiru stari miševi
padaju tanjuri i žlice, crne žlice
te neoprane žlice
iz kojih moram ustati –
film se gasi od vjetra
samo je slani vjetar dovoljno mek krevet
za izrezano tijelo.
kćerkice, igraj se s lutkom
nije to ništa
obukla sam tešku haljinu, mrežu
za hvatanje bijelih tipki prstiju
kako ih je samo
nanijelo ovo noćno more?
ne boj se, redatelju svjetlonosjo
haljina je ova teža i veća od bilo kojeg
tijela moga zaspaloga muža

rondo, rondo

pročitala je pjesmu Slavka Mihalića
Zatočenica kruga
i cijeli se tramvaj previše nagnuo uljevo
ona, djevojka bez biserne naušnice
poslije je satima lila suze koje su klizile niz lice
kao stolice njezinih bivših ljubavnika
i spretno se opet uspinjale,
zabijale u oči

pitala je Mihalića, pjesmu, Boga, kako izaći iz kruga.
obojica, sva trojica su rekla
teško je, osobito jer kruga nema.

jer, djevojka bez biserne naušnice
godinama lunja među knjigama
kao zavitlani tlocrt ženskog organizma u
električnim i gama olujnim
krugovima svijeta
žene je zaustavljuju, nude još knjiga
i plastično žuto voće
muškarci prolaze

* * *

u gradu Aju među mrtvim knjigama
nema dovoljno zamaha za pravocrtnu ljubav
ljubav točnu kao šiljak, koplje
više djevojaka u isčupanu slušalicu

* * *

ta djevojka bez biserne naušnice
ponekad odmara ruke i noge u umjetničkom paviljonu
puca u velike slike na zidovima
izvrnuta su joj stopala od praćenja lažnih tragova
lijepih prinčeva iz pozlaćenih soba
prinčeva s punim lončićima
s kablićima staroga komposta.
zvali su je na vječni čaj ali su željeli ostati samo portreti
nastanjeni u pozlaćenim okvirima na zidu.
slikari skupo naplaćuju ulaznice
kružnim djevojakama

* * *

kad se približiš
iz okvira lijepi kraljevići zamirišu okrutno
na japanske trešnje
jer je riječ *daleko i neuhvatljivo* zbijena u

groznoj koštici svake japanske trešnje
daleko i neuhvatljivo kao
veliki prasak i mladi mustang

* * *

kustos govori posjetiteljima:
u tim naslikanim muškim očima
možete vidjeti kako nježne
košute trče ukrug po ženskim sobama.
Vermeer dodaje:
i izvrću im kopitima vratove dok spavaju
i troupe se dugo smrzavaju u mlakoj juhi
od skuhane lubanje kruga

* * *

pročitala je pjesmu Slavka Mihalića
Zatočenica kruga po sedmi put
ona, djevojka bez biserne naušnice
i cijeli se tramvaj previše nagnuo ulijevo.
poslije je satima lila suze koje su.
suze koje su.
ne ne, djevojka se nasmijala

lijepi čovjek od dima

(portret ili foto-robot)

poznajem okrutno lijepog čovjeka koji ništa ne radi,

samo mlačnom vatrom pali hladne cigarete.
strastveno, turski guši centimetar po centimetar svijeta.
ali svijet je na drugom, pa na trećem, pa na četv. svijetu.

i on ima svoj okrutni hrv. dan. svoj dan popije kao crnu kavu,
svoj dan popuši i čikove na rubu sudopera slaže kao male
uzaludne cjepanice.

ujutro i uvečer šeta kao gradski redovnik sam po
pustim tramvajskim satnicama i bijelim gorućim štapovima
iz usta traži sebi dobru ženu-
(zavitlana cigareta kao čarobni štapić i svjetionik.)

dok hoda ulicama, prepoznat ćeš ga po fotorobotu,
finim ranama koje nose jako lijepi ljudi.
po sivkastim usnama poput namreškanoga paus papira
ili ružičaste šumske ribe.

visko je i crn kao električni stup, ali lišen one odlučnosti koja
crnu boju čini tamno crnom.

nema vjernog prijatelja, ni pravog posla, ni novca.
ipak je smiren kao paun. čistokrvni paun na stočiću jada.
dok te gleda u oči želi sličiti na mrtvo more i riječ Bizant.
tko zna koja je kletva upisana u njegove kosti?

ako još ne znaš tko je on, prepoznat ćeš ga već
po načinu na koji visoko drži cigaretu. kao malu ženu.
prinosi je ustima i uvlači je do njenog bola, raspadanja.

izdiše polako, upire ti tanki prut dima u lice.
možda će ti u prolazu nešto mazno reći i nehotice napraviti
ružnu posjekotinu na uhu.
a onda zagaziti do pâsa u nju. zaglaviti.

godine prolaze, a dim se neumorno lijepi za dijelove tvoga tijela
kao trulo injе,
upija neki eterični dio tvoga tijela. dječački se smije tvojoj nemoći
da odbiješ sve te sive mimoze mrtvog dima,
da otrčiš svojoj toploj kući u zagrljaj, sve do krova.

zato je u njegovoј kući tako duboko hladno ljetnim biljkama

na prozorima. bio je oduvijek pejzažni slikar.
hlad, hladnoća, u proljeće tim dimom ženama
u oči usađuje smrzli, čađavi krajolik.

lijepi čovjek iz moga susjedstva ne radi ništa drugo osim
hladnog sagorijevanja.

spava, ništa ne sanja. svoj hrv. dan pije kao crnu kavu,
svoj hrv. dan puši i čikove na rubu sudopera slaže
kao male uzaludne cjepanice.
skuhat će ti čak i stari čaj.

sve što očekuje od tebe je zapravo ništa. samo njegov zadnji dim.
pečat, posljednji dim u tvoje lice.

opus Emily, pjesma 288

"ja sam nitko, je si li nitko i ti?"

ja sam nitko,
je si li nitko i ti?
konačić, labud, igla.

posve jasno
djeca su najviše nitko i ništa.
djeca žive dolje, ispod strukova ljudi.

smještena su nisko,
nisu slavna i ne piju apaurine, alkohol.
nemaju novaca i
ne donose važne odluke za
prirodu i društvo.

neki čak misle da su ona kinder-jaje.
tresu ih, otvaraju,
a onda krivo slažu djelove.
navodno,
djeca služe da ih se štipa za obraz.
i da ih se tjera ispred televizora.

djeca su nitko i ništa.
tek kamenčić, sjena, pingvin.
ja sam njezina pjesma 288 i nitko.
psst. a jesi li nitko i ti?

hvar

pod tirkiznim morem slano, čisto
riblje saće pišti i krči, lovi me
da kažem nešto
i sva ta kristalna sol
krči kao prastara riblja radio-stanica
ponavlja se ženski glas u meni
krhkost kao jednina
krhkost kao jednina,
usamljenost je opet putovala na more s
kokainskim pištoljima u kovčezima
ne svida mi se
mijenjam radio stanicu u uhu
iz mojih kontinentalnih cipela
isparava tišina u nebo
jutro se širi na toplini
šetam rivom otvorenih žutih usta
baš kakva su i usta sunca
češljam se za nastup
bliži se izgovaranje naglavačke
pred djecom, mještanima
maloga stiha: nebeska vjenčanice,
nisam sama, nisam sama.
još samo molitva sa dna dagnje
uz zagriz u južinu
i moji se okovani zubi opet
pune morskom vodom
iz visina

krajolik bez vjere

prašina i pusta cesta
tišina strši na nebu
kao nož iz uha
sunc je odnijelo rijetke krovove,
polomilo kosti životinja i letve,
daske probijene ograde
klepetaju na starome vjetru
i taj je zvuk pusta lignja tišine
zemlja je puna šutljivih zmija
i smedega leda
na žici za rublje obješena stalno mokra,
ispljuvana kosa ostavljenih potomaka
ljubavnika i ljubavnica
njihova čelava tijela spavaju
na žezi u krevetima
nigdje ni daška vjere,
ni vina, ni izlomljenog kruha
samo bijeli lonci, crni lonci,
mali lonci
kletvama izbušeni lonci
okotrljavaju se u planine,
po uskim
crnim godinama
unatrag

križ

kao ogromna
zarezana zvjezda u tami
križ kruži oko naših tijela,
privlači ih
čeka
a mi nataknuti na svoje lomne kosti
bježimo na mlake krevete
daleko u crnom kutu sobe
kao u haljine od nedostataka
od siromaštva
kao u haljine od
prekasnog poljupca rodbine
poljupca na samrničkoj postelji
one topline koju više ni naslon
sluzavog bolničkog kreveta
ne treba
ni onaj patuljak u našem
tijelu još kao nečije dijete
lomljen i
otrovan

začepi uši,

nije to ništa.
to je samo noćna buka gomile kostiju
iz zmijinih otpalih nogu
koja me zaglušuje
da padnem pod krevet
kao pod jureći auto

a da ipak padnem kroz sve te padeže
u ponor s budističkim ogledalima
krenule bi poznate
naricaljke u bolesnim zidovima
kao glasanje slomljenih štapova starica
koje će se sutra odazivati na moje ime,
starice same umrle u nekoj
odvojenoj, musavoj kadi
usred pustinje arizone
na križanju stotinu pokvarenih semafora
zadavljeni pupkovinom svojih
nerođenih djevojčica

kada leden vjetar zapuše nedjeljom
ponekad ih sretnem na ulici
hramaju same
njihove zelene oči i obrazi krvare i
sijeda kosa otpada u pramenovima
od ostarjele kiseline nade
to je kao sirup protiv kašla koji zavija u grlu
ne slušam taj zvuk nalik
onoj noćnoj buci izglođanih kostiju,
gušterskih kostiju odavna sunovraćenih
u bunar bez prozorčića
bunar bez balkona, bez odmora
bunar bez ponuđene ruke mjesto šupljega vjedra
kameni anorganski bunar
prepun nepomičnih izbušenih tijela
koja su kao i ja još jučer
trebala zagristi u ljubav, pregristi joj arteriju
kao peteljku cvijeta i otrovati krv
odmoriti krv
jedinim mogućim životom.

V.

p kao pištolj za bolnicu

bilo mi je kao da odlazim na odmor
uniforme su mi postavile pregršt pitanja o tijelu
uvile mi odgovore u svoju vatu i
kolima me odvezle u čekaonicu bez crvenih sirena
daleko, daleko od ljubavnog pizza- parka
prava dijagnoza:
zamusana muška usta su bila
nabijen pištolj s dumdum metkom
u ruci nespretnog dječaka
baš po mjeri moje bolničke pidžame
muškarac (33)
je gledao u susjedni par za stolom
i rekao je nešto kao dušo, neće to ići
i zagrizao svoj feferon od 451 farenhajta
koža moga srca se rastopila kao pečeni snijeg
sa listića šunke odjednom oguljena budućnost
u mojim bubrežima dva smaka jednog tijela
i jureća vojska leukocita
ti preko stola polako ubijaš pizzu
tim istim ustima s municijom
ne vidiš od zagorjelog tijesta kako mi se
pri dnu leđa otvaraju rane, rupice
tvoji pregrijani niječni prezenti i
futuri padali su unutra
na način otrovne zelene masline pune razuma
sjećam se, na moje mjenjanje teme
odlažeš vilicu u kečap, zineš
i još jednom povlačiš okidač
posljednji pucanj u naš zajednički da
ja se smanjujem u uplašen bubreg,
pa u bolnicu

noć u bolnici

u bijeloj sobi br 7.
netko je ispod mjeseca ugasio svjetlo,
kao šišmiši
prestrašeni toplojeri poletješe prema pazusima
udarali su o prazne zidove
i razbijali se kao vruća kiša
pucajući od zdravlja
čistačica se podvukla pod bolesnički krevet
tamo je već skrivala doktorova zapostavljena obitelj
nedostaje samo druga mahlerova
iz ostarjelog radio-aparata na stolu
glavna sestra je tiho izašla iz sobe
nije znala da će se opet noću isplesti
stetoskopi oko svakog bolesnoga vrata
stetoskopi u kojima sve gori, šumi i bubenja
kao da netko zao i sitan do atoma loži
neki osvetni ugljen do temperature 41°
u boli žene spavaju na krevetima
sitna starica se otrovala nehotice
i postala zeleni kožni lončić
u kojem kipi staro mlijeko
djevojčica je kroz pupak uvukla mikroskopsku mjesečinu
zlu poput krvave igle
nas tri sporo izmjenjujemo
tamne mrlje na rukama,
na prozoru i u cjevcicama je noć
noć u infuziji s kalijem i elektrolitima
kaplje kao kontrolirana kiša
samo da bi se u zoru svaka od nas
za par stupnjeva ljepše počešljala
prije vizite

jutro u bolnici

s prvim suncem
sa stropa popadaju žute noćne žarulje
na pločice kao prepunjeni mjehuri
sve negdje krene
darovane naranče i banane postanu
zasljepljujuće pulsirajuće i žive kao
svježe novine na kiosku i automat kava
u šlafroku razmišljam o riječima koje razbuđuju i
liječe, čula sam ih često na vijestima iz izraela
češljam se, gledam u zrcalu s obrisima stotine tableta
kad nam je svima već bolje
ujutro se bjeloočnice snažno zavrte
vrte se sve brže
kao kotači najzdravijeg bicikla
na svježoj posteljini poletimo u jesenski dan
u kojem se tope svirepi kosturi
onih bolesnih od svega
kroz naš prozor br 7. luče se vitamini
prvih umirujućih oblaka u meke papuče
kad nam se pogorša
naša su tijela po krevetima uvećana
predimenzionirana
željna svemoćne pažnje kao vječni aktovi
samo naši duhovi mirno
misle na rodbinu i prijatelje
žile blago natiču, čelo, prsti
a sestrama su oči bojevno spremne i
ušijene kao moje olovke

ručak u bolnici

već u podne
krepka juha se kuha u velikim
doktorovim papučama
na zapovjed žute kute bolničkih kuharica
zalepeću kao ptice i brzo nam podjele
uz pohano meso i ciklu
debeljuškaste riječi u žlicama
nekima sa starim minivalom nazire se
trbuh kao planet majoneze
one nam na smeđem pladnju
donose zdravlje u malim čamcima
limenih tanjura
tijela im se bibaju na oseci i plimi
tromih sati za ručak, tromih sati za večeru
netko od bolesnika kaže
teško je vjerovati u krumpire nakon černobila
a one poput divovskih krumpira smireno
blistaju pod umjetnim suncima
u toplim sobama našega dalekog odjela
mirišu na čokolade u džepu i sirotišta,
nakon kraljevskog ručka tonemo,
bijele i žute sjene mekšaju, izduljuju se
siti smo kao vuci
svejedno da su donijele i kamenje

svjetlo u tunelu

poslije ručka s tijelom se
iskradam nakratko iz sive bolnice
čini mi se da bi me
sve gomile tramvaja potajno posjele i
dopremile do nabubrile sljemenske šume
koju je jesen progutala kao mentol
i pospremila na moju glavu kao želju
za gutanjem svega što je živo i zdravo
za neokaljanom bukvom
i baršunastvom mahovinom
kao da će me sve ono napumpano drveće
i koštunjavu lišće, velika jesenska salata
za skrivanje od boli vješto
samljeti u poetičan kompost
u blještave gliste s obećanjem
života, velikih zdravstvenih preobražaja
smrt je daleko
ali poznato je da do sljemena
vodi mračan tunel
ponekad stropne svjetiljke betonske cijevi
pojačavaju dojam operacijske dvorane
u ružičastoj bolničkoj pidžami
vraćam se prema izlazu
i trčim prema tramvaju, bolnici
prije nego me netko pita
vidiš li svjetlo na kraju tunela?

rad tijela za početnike

tijelo spava. grebe.
raste. mokri. mršti. siše.
sjedi. bljuje. pući.
trepće. liže. čeka. pljuje.
udara. goni. udiše. pucketa.
rumeni. tamni. stoji. kiše.
otvara. savija. zatvara. paluca.
diše. svrbi. polijeva. kotrlja.
probada. stenje. prazni. ježi. miriše.
prlja. krvari. suzi. gruša.
trči. širi. stavljaj. dolazi. penje. pušta.
gazi. puši. omata. pleše.
kleči. ustaje. kipti. nadnosi.
oplakuje. tare. ziba. zapinje.
pije. dira. grije. pruža. krije.
suši. slini. sija. troši. rađa. slazi.
krkca. kaplje. grli. jede. grize.
koči. pada. luči. miče.
svlači. klapne.
ode.

Dorta Jagić osim poezije piše i objavljuje kratke priče (nagrade časopisa *Vijenac* i *Večernji list*), putopise, eseje i dramske tekstove. Objavila je zbirke pjesama *Plahta preko glave*, (1999.) nagrađena nagradom "Goran za mlade pjesnike", *Thamagochi mi je umro na rukama*, (2001.) *Đavo i usidjelica* (2003.) *Kvadratura duge* (2007.), *Kauč na trgu* (2011.), zbirku priča *Kičma* (2009.), nagrađenu stipendijom nezavisnih nakladnika Hrvatske i Austrijskog kulturnog foruma, zbirku priča *S tetovažom nisi sam* (2011.), te pseudo-leksikon *Mali rječnik biblijskih žena* (2013.). Dobitnica je nagrade "Balkan Grand Prize for Poetry" 2007. na međunarodnom festivalu u Rumunjskoj, a 2013. nominirana je za međunarodnu pjesničku nagradu u Poljskoj "The European Poet of Freedom". Prevodi poeziju i prozu s engleskog i njemačkog jezika. Živi u Zagrebu kao slobodna umjetnica.